

Akadeemilise Tunnustamise Infokeskus (Eesti ENIC/NARIC Keskus)

Tegevuse aruanne 2023

Akadeemilise Tunnustamise Infokeskus (Eesti ENIC/NARIC Keskus) tegutseb vastavalt kõrgharidust tõendavate ja kõrgharidusele juurdepääsu võimaldavate kvalifikatsioonide (tunnistused, diplomid, akadeemilised kraadid) Euroopa regioonis tunnustamise konventsioonile (Lissabon, 1997), Euroopa Nõukogu ja UNESCO koostöövõrgu ENIC ning Euroopa Komisjoni koostöövõrgu NARIC põhimõtetele ja Eesti Vabariigi õigusaktidele.

Keskuse peamised ülesanded on:

- välisriigi kõrgharidust tõendavate ja kõrgharidusele juurdepääsu võimaldavate kvalifikatsioonide hindamine, vastavuse määramine ja tunnustamiseks ettepanekute tegemine;
- Eesti kõrgharidussüsteemi, kõrgkoolide ja kvalifikatsioonide kohta käiva teabe andmine;
- välisriigi kõrgharidussüsteemide, kõrgkoolide ja kvalifikatsioonide kohta käiva teabe andmine;
- kutsealasele tunnustamisele kaasaaitamine tugikeskusena;
- rahvusvaheliste tunnustamisalaste õigusaktide täitmisele ja tunnustamissüsteemi arendamisele kaasaaitamine Eestis ja rahvusvaheliselt.

Välisriigi hariduskvalifikatsioonide hindamine

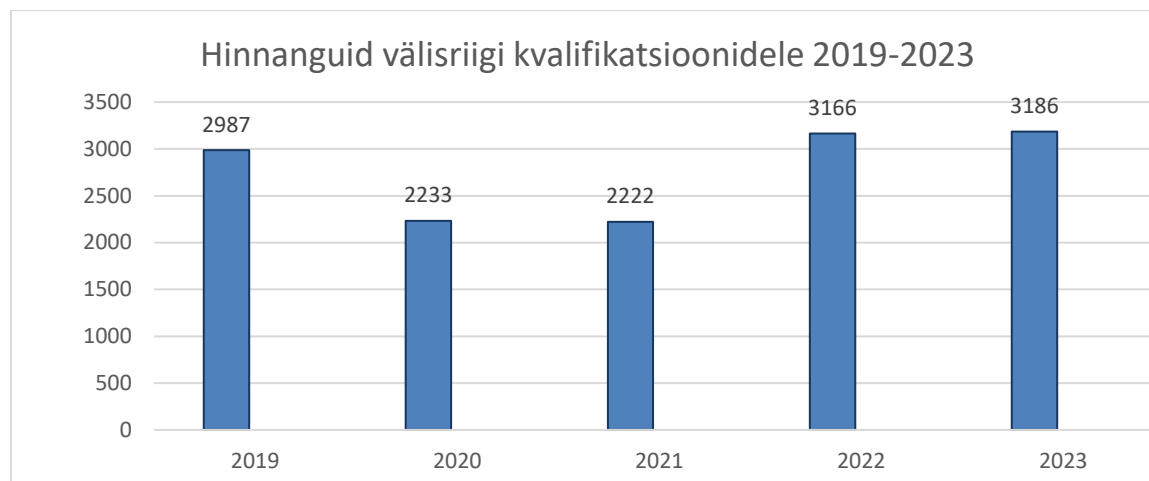
Hindamise eesmärgiks on välisriigi hariduskvalifikatsioonile vastavuse määramine Eesti haridussüsteemis ning tunnustamiseks vajaliku teabe andmine.

2023. aastal **hinnati keskses kokku 3186 välisriigi kvalifikatsiooni**. Enim hinnanguid tehti kvalifikatsioonidele, mis on välja antud Ukraina (838 kvalifikatsiooni) Venemaa (427), Pakistani (187), Suurbritannia (150), India (145), Nigeeria (105), Kameruni (66), USA (50) haridussüsteemis. Hindamiseks esitati kokku välisriigi hariduskvalifikatsioone **114 riigist**.

Kõrgkoolidest esitasid taotlusi enim Tallinna Tehnikaülikool, Tallinna Ülikool, Tartu Ülikool, Eesti Ettevõtluskõrgkool Mainor ja Eesti Maaülikool. Euroopa regioonis välja antud kvalifikatsioonide hindamistaotlejad olid valdavalt diplomioomanikud. Individuaalselt esitasid keskusele oma taotlusi enamik Venemaa ja Ukraina kvalifikatsioonide omanikke.

Tööandjatest esitasid taotlusi enim üldhariduskoolid. Esitati õpetajate teiste koolitöötajate diplomeid, mis on välja antud välisriigis (enamus endises NSV Liidus) ja mida varem ei olnud

keskuse poolt hinnatud. 2023. aastal esitati keskusele **hindamiseks/kinnitamiseks 253 NSV Liidus välja antud keskeri- ja kõrgharidust tõendavat diplomit.**

Keskuse poolt antav hindamisotsus on kõrgkoolidele ja töandjatele nõuandev. Eesti isikukoodi olemasolul ja individuaalsel taotlusel sisestab Eesti ENIC/NARIC Keskus dokumendi omaniku haridusandmed Eesti Hariduse Infosüsteemi (EHIS).

Kinnituste ja teabe andmine Eesti diplomitele, tunnistustele ja akadeemilistele kraadile

Eesti erinevatel aegadel kehtinud haridussüsteemides välja antud hariduskvalifikatsioonidele kinnituste või hinnangu taotlusi teevad töandjad, diplomi omanikud kui välisriigi ENIC/NARIC keskused või kõrgkoolid. Vastavaid **kinnitusi väljastas keskus 2023. aastal 250.**

Haridusalase teabe andmine, sh kinnitused õppetõenditele

Haridus- ja tunnustamisalase teabe kirjalikke **päringuid tehti 2023. aastal keskusele kokku 1337.** Neist teave tunnustamise üldsüsteemi, kutsealase tunnustamise, Euroopa kõrgharidusruumi, rahvusvahelise ja siseriikliku õiguse kohta oli 599 päringut.

Välisriigi haridussüsteemi, kõrgkoolide või õppekavade kohta tehti 2023. aastal **488 kirjalikku päringut**, neist enim Venemaa (79), Hollandi (57), Suurbritannia (50), USA (31), Soome (27), Rootsi (25), Ukraina (23) ja *International Baccalaureate* (21) kohta. Hollandi, Suurbritannia, Soome, Rootsi ja teiste Euroopa riikide puhul on valdavalt tegemist **välisriigis õppimise tõendite hindamisega**, mida esitavad keskusele peamiselt Kaitseressursside Amet, Haridus- ja Noorteameti infosüsteemide kasutajatoe büroo (riiklik õppelaenu taotlusel) ja Haigekassa.

Keskus viis 2023. aastal Eesti õppeasutustele läbi **koolitused ja infotunnid** Eesti Ettevõtluskõrgkoolis Mainor, Valga Kutseõppekeskuse töötajatele ja Eesti kõrgkoolidele välisriigi kvalifikatsioonide hindamisest, taotluste menetlemisest ning mõnede riikide haridussüsteemidest.

Kutsealase tunnustamise tugiteenuse pakkumine

2023. aastal vastati keskuse poolt **34 kutsealase tunnustamise päringule**. Enim päringuid puudutas tervishoiutöötajana registreerimist, sh arstid, hambaarstid, õed, proviisorid (kokku 15 päringut) ja pedagooge (6 päringut). Tervishoiutöötajate kvalifikatsioonide päringud olid peamiselt Ukraina kodanike poolt, pedagoogide omad Eesti kodanike poolt.

Osalemine rahvusvahelises tegevuses

Keskus oli 2023. aastal rahvusvahelistes kvalifikatsioonide hindamis- ja tunnustamisalastes võrgustikes aktiivne ja nähtav osaleja. Keskuse ekspertiisi kasutatakse rahvusvaheliste organisatsioonide, koostöövõrgustike ja välisriigi asutuste juures.

a) Partner rahvusvahelistes projektides

- **RecoASIA** (tunnustamissüsteemi arendamine Aasia maades (Erasmus+ EHEA projekt)) – projekti partner/kaaskoordinaator ja juhtkomitee liige. Projekti raames oli peamiseks tegevuseks 5 Aasia riigi (Mongoolia, Sri Lanka, Tai, Vietnam ja Kambodža) kõrgharidussüsteemide raportite koostamine, analüüs, nõustamine ja koolituste läbiviimine. Projekt lõppes novembris 2023.
- **I-AR** (kvalifikatsioonide automaatse tunnustamine Euroopa kõrgharidusruumis (Erasmus+ NARIC projekt)) – projekti partner. Euroopa tunnustamise juhendraamatu täiendamine, ülemaailmse tunnustamise konventsiooni ja Lissaboni tunnustamise konventsiooni võrdlev analüüs. Projekt lõppes mais 2023.
- **DigiNet** (üliõpilaste digiandmete kasutamine tunnustamisprotsessis (Erasmus+ NARIC projekt)) – projekti partner. Lähteandmete kogumine ja analüüs ja rakendusplaanide koostamine. Sisuliselt hõlmasid ettevalmistused samu tegevusi, mis veebipõhise taotlusvormi arendamises. Projekt lõppes mais 2023.
- Euroopa kõrgharidusruumi kvalifikatsioonide tunnustamise konsortsium **TPG-LRC CoRE** (Lissaboni tunnustamise konventsiooni rakendamine Euroopa kõrgharidusruumis) – konsortsiumi liige. Konsortsiumi eesmärk on valmistada ette teemad Euroopa kõrgharidusruumis käsitlemiseks ning vastavateemaliste seminaride, samuti TPG-LRC ekspertgrupi koosolekute ettevalmistamine.
- **ARAQUA** (keskharidust tõendavate tunnistuste automaatne tunnustamine (Erasmus+ NARIC projekt)) – projekti partner. Projekti eesmärgiks on analüüsida kõrgharidusele

juurdepääsu võimaldavate kvalifikatsioonide automaatse tunnustamise võimalikkust ja teha soovitusi selle rakendamiseks.

- **AR25** (kvalifikatsioonide automaatne tunnustamine EEA riikides aastaks 2025 (Erasmus+ NARIC projekt)) – projekti partner. Projekti eesmärgiks on saada ülevaated riikide kõrghariduskvalifikatsioonidest jāvastava võrdlustabeli täiendamine.

b) Osalemine muus rahvusvahelises tegevuses

- **NARIC koostöövõrgu nõuandev kogu** Euroopa Komisjoni juures. Alates 2023. aasta juunist on keskuse juhataja nõuandva kogu liige. Ülesanded: Euroopa Komisjoni nõustamine kvalifikatsioonide tunnustamise küsimustes Euroopa Liidus, sh tegevuskava koostamine. Koos ENIC koostöövõrgu bürooga koostöövõrgustike tööplaani rakendamine.
- **Ülemaailmse tunnustamise konventsiooni konverentsi büroo**. Alates 2023. aasta juulist on keskuse juhataja konventsiooni konverentsi büroo liige asejuhatajana. Konventsioon jõustus 2023. aasta mais. Tegevused: konventsiooni konverentsi istungi ettevalmistamine ja selles osalemine, protseduurireeglite ja tegevuskava vastuvõtmiseks ettevalmistamine. Tegevuskava väljatöötamiseks moodustati töörühm, mille liige oli ka keskuse juhataja.
- **Euroopa Nõukogu automaatse tunnustamise töörühm**. Keskuse juhataja on eksperdina töörühma liige. Ülesanded: kaardistada ja analüüsida võimalusi automaatse tunnustamise üleeuroopalise siduva õigusakti väljatöötamiseks. Läbi sai viidud konsultatsioonid Euroopa üliõpilaskondade liidu peaassambleel.